

Brussel, 25 maart 2019
(OR. en)

7672/1/19
REV 1

AGRI 159
ENV 313
CLIMA 84
ONU 31

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	Raad
Nr. Comdoc.:	15011/18
Betreft:	Een schone planeet voor iedereen: een Europese strategische langetermijnvisie voor een bloeiende, moderne, concurrerende en klimaatneutrale economie - landbouwaspecten - <i>Gedachtewisseling</i>

1. Op 28 november 2018 heeft de Commissie de mededeling 'Een schone planeet voor iedereen: een Europese strategische langetermijnvisie voor een bloeiende, moderne, concurrerende en klimaatneutrale economie' aangenomen.
2. De mededeling is aan de Raad voorgelegd op 19 december 2018 (Energie) en 20 december 2018 (Milieu). De oriënterende debatten in de Raad vonden plaats op 18 februari 2019 (Concurrentievermogen), 4 maart 2019 (Energie) en 5 maart 2019 (Milieu). De Europese Raad sprak over klimaatverandering op 21-22 maart 2019¹.

¹ Doc. ST 1/19.

3. De Groep milieu is sinds januari 2019 bezig met de bespreking van de mededeling en de bijbehorende uitgebreide analyse. Afgevaardigden van de Groep horizontale landbouw-vraagstukken (hervorming van het GLB) hebben de vergadering van 5 februari 2019 van de Groep milieu bijgewoond, waar de Commissie de landbouwaspecten van de mededeling en de uitgebreide analyse presenteerde.
 4. Het voorzitterschap beoogt in alle relevante Raadsformaties debatten te organiseren over de bijdrage van hun respectieve beleidsgebieden aan de algemene visie.
 5. Om richting te geven aan de ministeriële gedachtewisseling in de Raad Landbouw en Visserij op 15 april 2019 heeft het voorzitterschap de achtergrondnota en de vraag in de bijlage voorbereid.
-

**Een schone planeet voor iedereen: Een strategische langetermijnvisie voor een
klimaatneutrale economie - landbouwaspecten**

Achtergrondnota van het voorzitterschap en vraag voor de ministers

1. Landbouw kan een belangrijke rol spelen bij de overgang van de EU naar een broeikasgas-neutrale economie. De mededeling onderkent die rol: de sector is verantwoordelijk voor ongeveer 10 % van de broeikasgasuitstoot in de EU. Tegelijkertijd is landbouw net als bosbouw een koolstofput. In oktober 2014 concludeerde de Europese Raad dat de meer-voudige doelstellingen van de sector landbouw en landgebruik, waarvan het mitigatie-potentieel lager is, onderkend moesten worden, evenals de noodzaak om voor coherentie te zorgen tussen de doelstellingen van de Unie inzake voedselzekerheid en die inzake klimaat-verandering. Het huidige gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) draagt nu al bij tot de klimaatdoelstellingen, terwijl de voorstellen voor het komende GLB in dit opzicht nog ambitieuzer zijn. De overgang naar een klimaatneutrale economie vergt een transformatie in de landbouwsector die de EU in staat stelt zowel de voedselzekerheid te garanderen als bij te dragen tot de klimaatdoelstellingen.
2. De EU heeft altijd het voortouw genomen bij de aanpak van de oorzaken van de klimaat-verandering en werkt aan een wereldwijd gecoördineerd antwoord in het kader van de Overeenkomst van Parijs. Daartoe bevestigde de Europese Raad in juni 2017 nadrukkelijk dat de EU en haar lidstaten zich blijven inzetten voor de Overeenkomst van Parijs, en op 22 maart 2018 verzocht hij de Europese Commissie om niet later dan het eerste kwartaal van 2019 te komen met een voorstel voor een strategie voor langetermijnreductie van de broeikasgasuitstoot van de EU in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, rekening houdend met de nationale plannen.

3. Op 28 november 2018 heeft de Commissie de mededeling 'Een schone planeet voor iedereen: Een Europese strategische langetermijnvisie voor een bloeiende, moderne, concurrerende en klimaatneutrale economie'² aangenomen. In de mededeling wordt geschetst hoe de EU op duurzame wijze zou kunnen bijdragen tot de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs. De bedoeling van de mededeling was om met zowel Europese besluitvormers als burgers een breed debat op te zetten over de vraag hoe Europa zich op het jaar 2050 moet voorbereiden.

Op basis hiervan moet de EU in staat zijn in 2020 haar strategie vast te stellen en bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC) in te dienen, zoals voorzien in de Overeenkomst van Parijs.

4. De mededeling belicht de veranderingen die in alle sectoren van de economie, met inbegrip van landbouw, nodig zijn om de overgang naar een economie met een nettonuluitstoot van broeikasgassen te kunnen verwezenlijken. Volgens het document moet de overgang op sociaal rechtvaardige wijze verlopen voor zowel burgers als regio's, het concurrentievermogen vergroten en duurzame groei en werkgelegenheid waarborgen.
5. De mededeling formuleert acht scenario's voor de EU die de uitstoot van broeikasgassen kunnen verminderen van -80% in 2050 (vergeleken met 1990) tot een nettonuluitstoot van deze gassen in 2050. Benadrukt wordt dat de sectoren landbouw en bosbouw uniek zijn, aangezien zij ook CO₂ uit de atmosfeer kunnen wegnemen. Deze jaarlijkse verwijderingen zijn momenteel aanzienlijk, resulterend in een nettokoolstofput in de EU van ongeveer 300 miljoen ton CO₂. Dit is echter niet voldoende om de resterende emissies te compenseren indien geen extra maatregelen worden genomen om de rol van de Europese bodem te versterken. Daarom moet worden nagedacht over aanvullende maatregelen om te zorgen voor een duurzame levering van biomassa die tegelijkertijd onze natuurlijke koolstofput versterkt, of die wordt gecombineerd met de afvang en opslag van kooldioxide – beide kunnen hogere negatieve emissies opleveren. De mededeling stelt dat, om tot een nettonuluitstoot van broeikasgassen te komen, het potentieel van de op technologie en de circulaire economie gebaseerde opties en de grootschalige inzet van natuurlijke koolstofputten - ook in de sectoren landbouw en bosbouw - optimaal moet worden benut.

² Doc. 15011/18.

6. Om de weg te effenen voor een economie met een nettonuluitstoot van broeikasgassen noemt de mededeling zeven bouwstenen, waarvan er één explicieter is gekoppeld aan landbouw dan de andere, namelijk het ten volle benutten van de voordelen van bio-economie en het creëren van essentiële koolstofputten. Wat deze bouwsteen betreft, wordt erop gewezen dat, ten gevolge van de groeiende bevolking, de landbouw en de bosbouw in de EU voor voldoende levensmiddelen, diervoeders en vezels zullen moeten zorgen. De uitstoot van andere broeikasgassen dan CO₂ door de landbouw kan worden teruggebracht door middel van efficiënte en duurzame productiemethoden. Digitalisering en slimme technologieën vormen de basis voor precisielandbouw. Innovatie speelt een steeds belangrijker rol en helpt de productiviteit te verhogen. De koolstofvoorraden in landbouwgrond kunnen bijvoorbeeld worden vergroot door de grondbewerking tot nul te herleiden en bodembedekkende gewassen te gebruiken. Het onderhouden en verder vergroten van de natuurlijke koolstofput van bossen, bodems en landbouwgrond is van cruciaal belang.

Een andere bouwsteen, een concurrerende Europese industrie en de circulaire economie als cruciale randvoorwaarden om de broeikasgasemissies terug te dringen, heeft betrekking op een hulpbronnen efficiënt gebruik van grondstoffen en biomassa.

7. De langetermijnvisie van de Commissie voorziet in een faciliterend kader om de overgang geleidelijk te laten verlopen. Tot dit kader horen onder andere onderzoek, innovatie en investeringen. Wat de economische en sociale effecten betreft, wordt benadrukt dat plattelandsgebieden, die met een teruglopende bevolking te maken hebben, afdoende geschoolde arbeidskrachten moeten behouden om te kunnen voldoen aan de groeiende en veranderende behoeften in de land- en de bosbouw.
8. De visie van de Commissie omvat een aantal dringende prioriteiten die de overgang naar een klimaatneutraal Europa moeten begeleiden. Een daarvan is het bevorderen van een duurzame bio-economie, diversificatie van landbouw-, veeteelt-, aquacultuur- en bosbouwproductie, verdere verhoging van de productiviteit bij gelijktijdige aanpassing aan de klimaatverandering zelf, instandhouding en herstel van ecosystemen en zorgen voor een duurzaam gebruik en beheer van natuurland en aquatische en mariene hulpbronnen.

9. In de mededeling worden alle Europese en nationale politieke actoren, evenals belanghebbenden in de privésector en Europese burgers, ertoe opgeroepen actief deel te nemen aan het debat en mee te zoeken naar manieren om een concurrerende en koolstofarme economie tot stand te brengen, en daarbij zowel uitdagingen aan te gaan als kansen te grijpen.
10. De veelzijdige en interdisciplinaire visie die in de mededeling wordt gepresenteerd, vereist een gecoördineerd optreden op uiteenlopende gebieden, waaronder landbouw, samen met energie en vervoer, het zwaarst weegt.
11. De mededeling nodigt alle betrokken Raadsformaties uit om uitgebreide oriënterende debatten te houden over de bijdrage van hun respectieve beleidsterreinen aan de algemene lange-termijnvisie voor de overgang van de EU naar een concurrerende, eerlijke en klimaatneutrale economie. In dat verband worden de Ministers van Landbouw verzocht de belangrijkste landbouwgerelateerde elementen van de mededeling te bespreken.
12. De gedachtewisseling in de Raad Landbouw en Visserij is bedoeld om richting te geven aan de voorbereiding van de belangrijkste strategische oriëntaties en om kennis te maken met de visie van de lidstaten voor het jaar 2050, daarbij voortbouwend op de overeengekomen doelstellingen voor 2030.

Vraag

Vinden de ministers dat de mededeling van de Commissie "Een schone planeet voor iedereen" wat de sectoren landbouw en bosbouw betreft de goede weg inslaat om de EU duurzaam te laten bijdragen tot de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs? Op welk onderdeel van het landbouwbeleid op nationaal en op Unieniveau is volgens de ministers actie het meest dringend?
